

УДК 327.56(594+57) «21»

DOI: <https://doi.org/10.33782/2708-4116.2025.5.400>

*Ірина Габро, Микола Кондратюк**

ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА СІНГАПУРУ З КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ АСЕАН У 21 СТ.

Анотація: *Статтю присвячено дослідженню сучасних відносин Республіки Сінгапур з державами-членами Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) у 21 ст. Досліджено політичні, економічні, безпекові та соціокультурні аспекти двосторонньої та багатосторонньої взаємодії Сінгапуру, зокрема з Малайзією, Індонезією, Брунеєм, Філіппінами, В'єтнамом, Лаосом, М'янмою, Таїландом, Камбоджею та Тимор-Лешті.*

Розглянуто історичні передумови співробітництва, етапи формування дипломатичних контактів, інституційного та економічного партнерства, а також вплив регіональних криз, геополітичних конфліктів і глобальних викликів на характер і напрями співпраці. Особливу увагу приділено економічній взаємозалежності, розвитку індустріальних парків, інвестиційних проєктів, цифрової трансформації та екологічним ініціативам, а також взаємодії у сфері оборони та безпеки.

Висвітлено роль Сінгапуру як стабілізуючого й інтеграційного чинника в регіоні, здатного поєднувати прагматизм і дипломатичну гнучкість у формуванні спільної політики АСЕАН.

Ключові слова: *Сінгапур, АСЕАН, Південно-Східна Азія, дипломатичні відносини, економічне партнерство, безпека, цифрова економіка, екологічна стійкість, гуманітарна допомога*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження сучасних відносин Сінгапуру з країнами Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) зумовлена тим, що Республіка Сінгапур, попри свої малі розміри, відіграє провідну роль у політичних, економічних і безпекових процесах регіону. Як високорозвинена держава з потужною фінансовою системою, технологічним потенціалом і стабільними політичними інститутами, Сінгапур став одним із ключових інтеграційних центрів Південно-Східної Азії. Його зовнішня політика зорієнтована на підтримку регіональної стабільності, поглиблення економічної взаємодії, розвиток інноваційної економіки та забезпечення безпеки морських комунікацій.

У контексті зростання геополітичної конкуренції в Індо-Тихоокеанському регіоні, активізація відносин Сінгапуру з державами АСЕАН набуває особливого значення для формування збалансованої системи колективної безпеки, сталого економічного розвитку та протидії глобальним викликам – від кліматичних змін до кіберзагроз. Тому дослідження характеру, напрямів і динаміки співпраці Сінгапуру з державами Південно-Східної Азії є важливим як у теоретичному, так і у практичному вимірі.

* *Габро Ірина Володимирівна* – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського національного університету імені Петра Могили (Миколаїв, Україна);
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8215-7615>; e-mail: irngabro@gmail.com

Кондратюк Микола Сергійович – магістрант кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського національного університету (Миколаїв, Україна);
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-5647-3260>; e-mail: ddoollaarr00@gmail.com

Метою статті є дослідження особливостей та напрямків співробітництва Сінгапуру з країнами-членами АСЕАН у 21 ст.

Огляд літератури. Особливості співпраці Сінгапуру з державами-членами АСЕАН набуває все більшої популярності серед зарубіжних науковців. Дослідники аналізують фактори, що сприяють успіху політики Сінгапуру щодо країн АСЕАН. Зокрема, слід відзначити роботу Юнг Кун Фу, Сін Чен Ган і Бінте Газалі Нашра¹, що висвітлює принципи зовнішньої політики Сінгапуру, його прагматизм у відносинах з АСЕАН і здатність адаптуватися до регіональних викликів. Анна Гживач² аналізує еволюцію зовнішньої політики Сінгапуру щодо АСЕАН, підкреслюючи роль стратегії балансування інтересів великих сусідів. Томас Деніел³, Амір Дженірі⁴ та Джонатан Чен⁵ розглядають двосторонні відносини Сінгапуру з Малайзією та Індонезією, відзначаючи важливість економічного партнерства, безпекової співпраці та персоніфікованої дипломатії. Джим Гомез⁶ досліджує співробітництво з Філіппінами та Брунеєм, зокрема економічні, культурні й оборонні аспекти.

Методи та прийоми дослідження. Методологічним підґрунтям дослідження стали принципи наукового пізнання – історизму, об'єктивності, системності, багатофакторності та детермінізму. Завдяки історичному методу було проаналізовано особливості еволюції двосторонніх відносин Сінгапуру з кожною із країн АСЕАН від моменту встановлення дипломатичних контактів до сучасного етапу, з урахуванням політичних криз, інтеграційних процесів і впливу глобальних чинників. Також застосовано метод контент-аналізу документів – міжнародних угод, спільних декларацій, звітів АСЕАН та офіційних заяв урядів, що дало змогу об'єктивно відтворити зміст співробітництва між державами.

Виклад основного матеріалу. Сучасні відносини Сінгапуру з країнами АСЕАН характеризуються прагматизмом, гнучкістю та спрямованістю на підтримку регіональної стабільності.

Географічне положення змушує Сінгапур тісно співпрацювати з Малайзією та Індонезією. Так, відносини Сінгапуру і Малайзії упродовж 2000–2018 рр. були досить напруженими через територіальні суперечності щодо островів Педра-Бранка. Хоч офіційно суперечка між державами була вирішена ще 2008 р. Міжнародним судом ООН, але через подачу Малайзією апеляцій до МС ООН (лютий, червень 2017 р.) напружена ситуація у двосторонніх відносинах затягнулася аж до 2018 р.⁷ Важливою подією стало підписання у 2023 р. договору про Джохоро-Сінгапурську особливу економічну зону, що значно посилює співпрацю Сінгапуру та Малайзії в економічній сфері⁸.

¹ Yong Kun Foo, Xin Chen Gan, Binte Ghazali Nashra. The Diplomacy of the Little Red Dot: Singapore's Foreign Policy in ASEAN. *Maju*. 2024. September 11. URL: <https://bit.ly/48ehpyi>

² Grzywacz Anna. Adaptation in Foreign Policy of Singapore Towards ASEAN. *Science PG. Humanities and Social Sciences*. 2015. Vol. 3, № 5. P. 240-248. URL: <https://bit.ly/4i14S4p>

³ Thomas Daniel. Mahathir stress tests Malaysia-Singapore relations. *Institute of Strategic & International Studies (ISIS) Malaysia*. 2018. May 31. URL: <https://bit.ly/49D6gZd>

⁴ Jeniri Amir. Hubungan Malaysia-Singapura. *Suara Sarawak*. 2024. Ogos 12. URL: <https://bit.ly/4oGLIDu>

⁵ Chen Jonathan. Indonesia-Singapore Relations: Between New Order and Reformasi Era. *Nanyang Technological University*. 2017. URL: <https://dr.ntu.edu.sg/handle/10356/85468>

⁶ Gomez Jim. Philippines and Singapore broaden defense ties with a new agreement. *The Associated Press*. 2024. July 24. URL: <https://bit.ly/4hY3Shv>

⁷ Thomas Daniel. Mahathir stress tests Malaysia-Singapore relations..

⁸ Sultan Ibrahim berperanan penting peringkat hubungan Malaysia-Singapura. *Sinar Harian*. 2024. Mei 06. URL: <https://bit.ly/4o2bVvf>

Серед важливих проблем між країнами, є проблеми водопостачання до Сінгапуру з Малайзії, управління морським простором і морська демаркація між країнами, управління водними ресурсами. Країни мають різну етно- і релігійну приналежність, проте досить інтегровані через міжсімейні зв'язки. Співпрацюють у вирішенні питань тероризму, контрабанди та кіберзлочинності у регіоні Південно-Східної Азії.⁹

З кінця 1990-х рр. у Сінгаपुरі та Індонезії розпочався процес лібералізації, що відкрило шлях для відновлення ведення активних відносин між країнами. Сінгапур, який через невеликі розміри в Індонезії прозвали «маленька червона крапка», почав активно розвивати відносини із Індонезією як важливим політичним та економічним партнером¹⁰. Країни регулярно організують спільні військові навчання, проводять спільні патрулювання в Малаккській затоці для протидії піратству і тероризму. Сінгапур допомагає у подоланні наслідків стихійних лих в Індонезії¹¹. З 2014 р. Сінгапур став одним із основних інвесторів в індонезійську економіку¹², а у 2017 р. долучився до розвитку індустріального парку Семаранг в Індонезії.

Важливою проблемою у двосторонніх відносинах було переховування на території Сінгапуру індонезійських злочинців. Індонезія іноді вимагає Сінгапур не порушувати її претензії на зони управління повітряним рухом, які зараз контролює Сінгапур. Також вагомою проблемою є постійні пожежі на території Суматри в Індонезії, які накривають Сінгапур хмарою шкідливих викидів, що руйнує екологію держави¹³.

Задля врегулювання цих проблем, у 2023 р. Сінгапур та Індонезія підписали договори про управління повітряним простором, оборонну співпрацю й екстрадицію втікачів між країнами. Тож на сучасному етапі відносини між країнами характеризуються як дружні, опорою яких є економічна співпраця¹⁴.

У 21 ст. Сінгапур активно розвиває відносини з ще одним членом АСЕАН – Брунеєм. Так, важливим аспектом відносин держав є допомога одна одній у розвитку збройних сил та екологічне співробітництво¹⁵. Зокрема, у 2005 р. країни підписали меморандум про взаєморозуміння у питанні захисту екології, а у 2015 р. уряди обох країн оновили його¹⁶.

2017 року султан Брунею Хассанах Болкіах відвідав Сінгапур для відзначення 50-річчя спільної угоди про взаємозамінність валют. Ця угода дозволяє вільно обмінювати валюти Сінгапуру та Брунею на відповідний номінал, фактична прив'язка брунейського та

⁹ Jeniri Amir. Hubungan Malaysia-Singapura...

¹⁰ Chen Jonathan. Indonesia-Singapore Relations...

¹¹ Indonesia-Singapore Relations: The Next 50 Years. Nanyang Technological University Singapore. 2017. URL: <https://dr.ntu.edu.sg/handle/10356/85321>

¹² Indonesia. Ministry of Foreign Affairs Singapore. URL: <https://www.mfa.gov.sg/SINGAPORES-FOREIGN-POLICY/Countries-and-Regions/Southeast-Asia/Indonesia>

¹³ Chong Alan. Taking the long view of Singapore-Indonesia relations. *East Asia Forum*. 2016. September 17. URL: <https://eastasiaforum.org/2016/09/17/taking-the-long-view-of-singapore-indonesia-relations/>

¹⁴ Salam Daris. Exploring Bilateral Partnership Between Indonesia and Singapore in 2023. *InCorp*. 2024. June 18. URL: <https://www.cekindo.com/blog/bilateral-partnership>

¹⁵ Republic of Singapore. Ministry of Foreign Affairs Brunei Barussalam. URL: https://www.mfa.gov.bn/Pages/br_Singapore.aspx

¹⁶ Bilateral Cooperation. Department of environment, parks and recreation Ministry of Development Brunei Barussalam. URL: <http://www.env.gov.bn/SitePages/Bilateral%20Cooperation.aspx>

сінгапурського долару одне до одного. Також монарх відвідав тренувальний табір Пасір Ріс, на території Брунею, який використовується армією Сінгапуру для підготовки військ¹⁷.

Відносин Сінгапура та Філіппін характеризуються хвилеподібним характером¹⁸. До 2013 р. відносини між цими країнами були дещо напруженими через страту в Сінгапурі філіппінки Флор Контемпласійон¹⁹. Фактично, починаючи з 2017 р., співпраця між країнами відновлюється через призму філіппінсько-сінгапурських військових навчань, які не відбувалися з 1996 р.²⁰

Під час головування в АСЕАН у 2017 р. Філіппіни часто підіймали питання зміни клімату, яке спричиняє підвищення рівня води, що є особливо важливим питанням для існування як самих Філіппін, так і острівного Сінгапуру. За головування Сінгапуру у 2018 р. це питання піднімалося ще активніше²¹. Саме спільна проблема зблизила дві країни, і на 2022 р. Філіппіни стали важливим партнером Сінгапуру. Більш того, багато філіппінців працюють нині у Сінгапурі (варто підкреслити, що 60% з них є висококваліфікованими працівниками)²².

У 2024 р. для ліквідації наслідків урагану «Крістіна» Сінгапур надіслав допомогу Філіппінам²³. Для останніх Сінгапур це також важливий військовий союзник, якого вони потребують через загрозу конфронтації з КНР²⁴.

Слід сказати і про відносини Сінгапуру з Тимор-Лешті, яка стане повноправним членом Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) 26 жовтня 2025 р. Хоча Сінгапур де-факто підтримував довгий час анексію Тимору, Індонезією, як і більшість країн АСЕАН²⁵, проте з часу проголошення незалежності Тимор-Лешті у 2002 р. Сінгапур став однією з перших держав, що розпочала активну співпрацю з новоутвореною країною, зокрема у сфері інституційного зміцнення та підготовки державних кадрів. Ще під час місії ООН в Тимор-Лешті 1999–2002 рр., Сінгапур надавав 24 військових (у порівняння Малайзія надала 35, а РФ – 2) і 40 поліцейських (у порівняння США надали 80, а КНР – 55)²⁶. Загалом Сінгапуром було надано 1000 людей для підтримки Тимору, Сінгапур створив поліцію Східного-Тимору²⁷.

¹⁷ Parameswaran Prashanth. What Did the Brunei Sultan's Singapore Visit Accomplish? *The Diplomat*. 2017. July 12. URL: <https://thediplomat.com/2017/07/what-did-the-brunei-sultans-singapore-visit-accomplish/>

¹⁸ Singapore, Philippines Look to Foster Media Collaboration. *World Screen*. 2007. November 27. URL: <https://worldscreen.com/singapore-philippines-look-to-foster-media-collaboration/>

¹⁹ Shenon Philip. Singapore Puts Off Prime Minister's Trip to Manila. *The New York Times*. 1995. March 23. URL: <https://bit.ly/4pgZ5dL>

²⁰ Marasigan Fernan. Revival of PH-Singapore military exercises eyed. *The Manila Times*. 2018. January 28. URL: <https://www.manilatimes.net/2017/01/28/news/national/revival-ph-singapore-military-exercises-eyed/309396/>

²¹ The Philippines, ASEAN and climate change. *NUPI*. 2018. April 12. URL: <https://www.nupi.no/en/events/2018/the-philippines-asean-and-climate-change>

²² Philippine-Singapore ties to grow stronger under new president. *The Business Time*. 2022. June 10. URL: <https://bit.ly/4i0xiM5>

²³ LIST: Foreign countries send help to the Philippines following Kristine onslaught. *Rappler.com*. 2024. October 26. URL: <https://bit.ly/49Zc1QK>

²⁴ Gomez Jim. Philippines and Singapore broaden defense ties with a new agreement...

²⁵ Southgate Laura. ASEAN Resistance to Sovereignty Violation: Interests, Balancing and the Role of the Vanguard State. Bristol: Bristol University Press, 2019. 294 p.

²⁶ Report of the Secretary-General on the United Nations Transitional Administration in East Timor (for the period 27 July 2000 to 16 January 2001) (S/2001/42). *Relief web*. 2001. January 16. URL: <https://bit.ly/4r7S2pt>

²⁷ Transcript of Joint Press Conference by Minister for Foreign Affairs Dr. Vivian Balakrishnan and Democratic Republic of Timor-Leste Minister of Foreign Affairs and Cooperation Bedito Dos Santos Freitas in Timor-Leste. *Ministry of Foreign Affairs Singapore*. 2023. July 24. URL: <https://bit.ly/4nYjkfc>

У 2000-2010 рр. відносини між країнами були не дуже активними через внутрішні економічні проблеми, бідність, культурне насильство (поділ між Сходом і Заходом), і корупцію у Східному Тиморі²⁸. Втім, з початку 2010-х рр. співпраця між Сінгапуром і Тимор-Лешті набула нових форм, особливо після того, як Тимор-Лешті подала заявку на вступ до АСЕАН. Сінгапур послідовно підтримував цей процес, надаючи експертну, навчальну та технічну допомогу для адаптації державного управління Тимор-Лешті до стандартів регіональної організації.

У 2022 рр. Сінгапур запустив пакет спеціальної технічної допомоги Тимору, пакет підтримки готовності Сінгапуру–Тимор-Лешті до АСЕАН «STARS»²⁹ У 2022 рр. країни відзначили 20-річчя встановлення дипломатичних відносин, підтвердивши їхній дружній характер. Важливою подією стало підписання у червні 2024 р. угоди про взаємне безвізове перебування громадян терміном до 30 днів, що сприяло активізації туристичних і ділових контактів.

Подальшого розвитку набули також економічні та екологічні напрями співпраці. У 2025 р. під час офіційного візиту прем'єр-міністра Тимор-Лешті Ксанни Гусмана до Сінгапуру сторони узгодили нові напрями партнерства у сферах торгівлі, інвестицій, освіти, енергетики та довкілля. У жовтні 2025 р. підписано меморандум про співпрацю між Міністерством навколишнього середовища Тимор-Лешті та відомим сінгапурським комплексом Gardens by the Bay щодо створення національного ботанічного саду в Ділі та розвитку природоохоронних програм.

Відносини між Республікою Сінгапур і Соціалістичною Республікою В'єтнам є одним із найуспішніших прикладів регіонального партнерства у Південно-Східній Азії. Їх розвиток ґрунтується на прагматичному підході, взаємній економічній зацікавленості та спільному баченні ролі регіональної інтеграції в межах АСЕАН.

Дипломатичні відносини між двома державами були встановлені у 1973 р. Проте особливо активного розвитку співпраця набула з початку 1990-х рр., коли В'єтнам розпочав політику «Доймой» (оновлення) та відкрив свою економіку для іноземних інвестицій. Сінгапур, маючи потужний фінансовий і технологічний потенціал, став одним із перших стратегічних партнерів В'єтнаму у сфері інвестицій і промислового розвитку.

Важливою віхою у двосторонніх відносинах стало відкриття у 1996 р. першого Vietnam-Singapore Industrial Park (VSIP) у провінції Бінъзонг. Цей проект став символом ефективного поєднання ресурсів В'єтнаму – робочої сили, землі, сировини – із капіталом, управлінським досвідом і технологіями Сінгапуру. 2010 р. прем'єр-міністр Сінгапуру Лі Сянь Лун проголосив, що VSIP не лише є корисним двом країнам, але також стимулює розвитку всього регіону³⁰. Модель VSIP продемонструвала успіх настільки, що до 2025 р. кількість таких індустріальних парків зростає до 18 у 13 провінціях і містах В'єтнаму. Вони стали потужними осередками залучення іноземних інвестицій, створення робочих місць і розвитку експортоорієнтованих виробництв.

²⁸ *Horta Loro*. Assassination attempts in Timor-Leste: tragedy of a young nation. *Nanyang Technological University*. 2008. URL: <https://dr.ntu.edu.sg/handle/10356/90629>

²⁹ Transcript of Joint Press Conference by Minister for Foreign Affairs Dr. Vivian Balakrishnan...

³⁰ *Văn Lan Nguyễn*. Quan hệ Việt Nam – Singapore: Hơn 50 năm nhìn lại. *Tạp chí Cộng sản*. 2024. Ngày 29 tháng 2. URL: <https://bit.ly/3WX8rPI>

Варто згадати і те, що 2001 р. було створено сінгапурсько-в'єтнамський навчальний центр для в'єтнамських посадовців, який у 2019 р. був перетворений на Сінгапурський центр співпраці³¹. Центр за 30 років навчив 21 тисячу в'єтнамських чиновників³².

У 2003 р. країни започаткували щорічний механізм політичних консультацій на рівні заступників міністрів закордонних справ. У 2013 р. країни підписали угоди про стратегічне партнерство³³. У 2019 р. на 14-тій зустрічі між міністрами зв'язку країн було визначено «розумні» міста, основні для інвестицій – Ханой, Хошимін, Дананг³⁴. У 2023 р. розпочалося сінгапурсько-в'єтнамське зелено-цифрове економічне партнерство, яке зосереджувалось на енергетиці, інфраструктурі, цифровій економіці, інноваціях, зв'язку³⁵.

Громада в'єтнамців у Сінгапурі складає 25 тисяч осіб³⁶. У 2024 р. В'єтнам став найбільшим постачальником рису до Сінгапуру. Країни наполягають на дотриманні декларації щодо норм рівноправної поваги між країнами у Південно-Китайському морі³⁷. Дві країни мають схожі стратегічні цілі, мають великий рівень політичної довіри одне до одного, потужну економічну співпрацю та можливості для співпраці у інших сферах.

Втім є проблеми у цих двосторонніх відносинах і різні погляди на регіональні проблеми. Так, країни підтримали різні протидіючі сторони у М'янмі, В'єтнам підтримує хунту, яка здійснила переворот 2021 р., а Сінгапур засуджує цей переворот. Дві країни мають різне бачення російсько-української війни і також підтримують протилежні сторони, В'єтнам підтримує РФ, а Сінгапур – Україну. Це ускладнює регіональну та міжнародну співпрацю між країнами³⁸.

Важливою складовою інтенсифікації відносин між Сінгапуром і Лаосом слугує відкриття у Лаосі посольства Сінгапуру в 1997 р.³⁹ Це відбулося завдяки входженню Лаосу до АСЕА⁴⁰. До 2017 р. відносини не були активними, але з 2017 р. відбувається розширення співпраці між державами. Сінгапур запропонував підтримку у сфері розвитку людських ресурсів, через надання стипендій лаоським студентам для проходження різноманітних курсів у Сінгапурі. Сінгапур почав відправляти волонтерів на допомогу Лаосу в галузі вивчення англійської мови, ІТ та екології. Лікарі та медсестри з Сінгапуру запропонували підтримку лікарням Лаосу⁴¹. У 2022 р., згідно з дворічною угодою про купівлю

³¹ Vietnam. Ministry of Foreign Affairs Singapore. URL: <https://bit.ly/48fzqw0>

³² Media release celebration of the 30th anniversary of the Singapore cooperation programme and alumni reception. Ministry of Foreign Affairs Singapore. 2022. December 12. URL: <https://bit.ly/4oFsMVI>

³³ Vietnam, Singapore build on 50th diplomatic ties with thriving multifaceted cooperation. Vietnam Law & Legal Forum. 2023. January 8. URL: <https://bit.ly/4oGnf1b>

³⁴ 14th Viet Nam – Singapore Connectivity Ministerial Meeting. The Embassy of Socialist Republic of Viet Nam in the Republic of Singapore. 2019. URL: <https://bit.ly/3K1nm8w>

³⁵ Vietnam, Singapore build on 50th diplomatic ties with thriving multifaceted cooperation..

³⁶ Tho Vinh, Linh Duy. Vietnam, Singapore aim to lift strategic partnership ties to higher level. Tuổi Trẻ News. 2024. December 3. URL: <https://bit.ly/47VW6Qz>

³⁷ Bac Tieu, Linh Duy. Vietnam, Singapore aim to boost multifaceted cooperation. Tuổi Trẻ News. 2024. September 5. URL: <https://bit.ly/4o2fxgN>

³⁸ Tran Bich. Room to Grow in the Singapore-Vietnam Relationship. CSIS. 2023. March 14. URL: <https://www.csis.org/analysis/room-grow-singapore-vietnam-relationship>

³⁹ About the Embassy. Ministry of Foreign Affairs Singapore. URL: <https://bit.ly/4paYjyK>

⁴⁰ The Lao PDR's ASEAN Chairmanship 2024. ASEAN Lao PDR 2024. 2023. November 23. URL: <https://www.laoschairmanship2024.gov.la/the-lao-pdrs-asean-chairmanship-2024/>

⁴¹ Singapore President Tony Tan Makes Official Visit to Laos. The Laotian Times. 2017. January 13. URL: <https://laotiantimes.com/2017/01/13/singapore-president-tony-tan-makes-official-visit-laos/>

електроенергії, Сінгапур почав імпорт відновлюваної енергії з Лаосу, через Таїланд і Малайзію. Тоді ж Сінгапур пообіцяв підтримку Лаосу у головуванні в АСЕАН у 2024 р. і пообіцяв допомогти останньому наростити свій потенціал⁴².

Важливим для держав є охорона здоров'я, а саме створена 2023 р. програма громадського здоров'я Національного університету Сінгапуру та Лаосу, яка є моделлю для двосторонньої співпраці у галузі охорони здоров'я. Сінгапур приймає участь у Лаосько-Таїландсько-Малайсько-Сінгапурському енергетичному інтеграційному проєкті та зусиллях з декарбонізації виробництва рису⁴³.

Сінгапурсько-М'янмські відносини починають активізуватися з 2001 р., коли уряд Сінгапуру надає фінансову підтримку останній через Сінгапурську програму співпраці та Ініціативу інтеграції в АСЕАН⁴⁴. У 2021 р., в зв'язку з військовим переворотом у М'янмі, у сінгапурсько-м'янмських відносинах відбувся крах. Для Сінгапуру й АСЕАН, М'янма є проблемою регіональної безпеки. Тоді ж було ухвалено «5 пунктів консенсусу», які мали вирішити проблеми у країні, проте М'янма відмовилась їх виконувати. Відтоді країни АСЕАН, відмовили військовим у праві приймати участь у самітах АСЕАН⁴⁵.

Позиція Сінгапуру щодо ситуації у М'янмі зосереджена на гуманітарних потребах. Сінгапур наголошує на пріоритеті безпеки цивільного населення, гуманітарній допомозі та правам людини. Сінгапур намагався пом'якшити ситуацію в країні, сінгапурка Ноелін Хейзер була колишнім спеціальним посланником ООН у М'янмі. Під час перебування на посаді у 2021-2023 рр. вона здійснила поїздку до М'янми, там зустрілася з лідером режиму генералом Мін Аунг Хлаїном, він погодився на переговори та пом'якшення режиму. Однак після цих заяв хунта не зробила жодних дій⁴⁶.

На сьогодні Сінгапур дотримується принципу невтручання у справи М'янми. 2024 р. голова МЗС Сінгапуру Вівіан Балакрішнан підтвердив цю позицію, визнавши складність ситуації у М'янмі та небезпеку зовнішнього втручання під час 57-ї зустрічі міністрів закордонних справ країн АСЕАН. Сінгапур є найбільшим іноземним інвестором М'янми та імпортером її робочої сили, тому накласти торгове ембарго чи суворі обмеження складно⁴⁷.

Для Сінгапуру партнерство з М'янмою має стратегічне значення з кількох причин. По-перше, М'янма є важливим елементом континентального транспортного коридору, що з'єднує Індійський океан з Південно-Китайським морем. По-друге, економічна співпраця дозволяє Сінгапуру диверсифікувати свої інвестиції у межах регіону. У свою чергу, для М'янми сінгапурська участь є джерелом технологій, управлінського досвіду та фінансових ресурсів, необхідних для розвитку.

Важливою основою відносин Сінгапуру та Таїланду є підписана у 1997 р. угода про

⁴² *Lim Vanessa*. Singapore and Laos to strengthen cooperation ahead of 50th anniversary of diplomatic relations. *CNA*. 2022. September 28. URL: <https://bit.ly/4nWks2U>

⁴³ Laos, Singapore Celebrate 50 Years of Diplomatic Relations. *KPL*. 2024. August 30. URL: <https://kpl.gov.la/asean2024/En/detail.aspx?id=85475>

⁴⁴ Myanmar. *Ministry of Foreign Affairs Singapore*. URL: <https://bit.ly/4hXb6Cs>

⁴⁵ သုတဇော်. ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာက မြန်မာစစ်တပ်ကို အရေးယူချိန်တန်ဖို. *Myanmar Now*. 2021. December 5. URL: <https://myanmar-now.org/mm/news/9540/>

⁴⁶ *Zhi Yi Yen*. The Complexity in Singapore-Myanmar relations. *RSIS*. 2024. August 14. URL: <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/the-complexity-in-singapore-myanmar-relations/>

⁴⁷ Ibidem.

розширене партнерство між двома країнами. Важливою складовою співпраці є військова співпраця – спільні військові навчання, спільний виконавчий комітет з питань оборонної промисловості, спільна робоча група ВМС країн⁴⁸. У 2014 р., після військового перевороту у Таїланді, Сінгапур просив населення зберігати стриманість і повернутися до нормального життя.

Сінгапур мало переймається політичними подіями у Таїланді через те, що навіть зі зміною влади, економічні відносини продовжують розвиватися, Таїланд підтримує розвиток АСЕАН і між посадовцями двох країн існують потужні особисті зв'язки⁴⁹. Для Таїланду Сінгапур важливий як запорука безпеки в Індо-Тихоокеанському регіоні, він вважає це оборонне партнерство надійним і далекосяжним, а основне завдання цієї співпраці, це безпека у Малаккській і Сінгапурській протоках.

Дві країни постійно проводять військові навчання. Так, у 2022 р. були проведені спільні навчання Singsiam. Singsiam – це навчання ВМС, які проводяться раз на два роки з 1981 р. У 2024 р. Таїланд шукав допомоги Сінгапуру у розвитку тайських сфер штучного інтелекту, цифрової економіки, експорті сільгосппродукції. Сінгапур і Таїланд підтримують тісний обмін кадрами, освітніми програмами та тренінгами. Через програму Singapore Cooperation Programme та спільні навчальні ініціативи Таїланд отримує можливості підвищення кваліфікації своїх державних службовців. Крім того, діють програми обміну, спільні проекти у галузі освіти, науки, технологій, культури, що поглиблюють людські зв'язки між двома країнами⁵⁰.

Камбоджа та Сінгапур тісно співпрацюють на двосторонньому, регіональному та багатосторонньому рівнях. У 2000-2018 рр. відносини постійно покращувалися. Сінгапур допомагає Камбоджі з розвитком інфраструктури та сільського господарства. Основними напрямками співпраці є прямі іноземні інвестиції Сінгапуру в Камбоджу, розвиток людських ресурсів Камбоджі, створення та впровадження плану розвитку туризму у Камбоджі⁵¹.

У 2024 р. країни розширили співпрацю на енергетичну безпеку, безпеку й оборону, нарощування людського капіталу, банківську, фінансову і цифрову сферу. Був підписаний Меморандум про взаєморозуміння щодо цифрового уряду та запущено Коридор фінансової прозорості⁵².

Висновки. Сінгапур, попри свої невеликі територіальні розміри, посідає провідне місце у системі міжнародних відносин Південно-Східної Азії, виступаючи важливим інтеграційним центром і посередником між державами регіону. Відносини Сінгапуру з країнами АСЕАН ґрунтуються на принципах рівноправного партнерства, взаємної вигоди та прагматизму, що забезпечує стабільність і прогнозованість регіональної політики.

Економічний вимір співпраці залишається домінуючим: країни АСЕАН розглядають

⁴⁸ ความสัมพันธ์ไทย-สิงคโปร์ // สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์. URL: <http://surl.li/euiknd>

⁴⁹ Zhi Yi Yen. Singapore – Thailand Relations on a Firm Footing. *RSIS*. 2024. September 12. URL: <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/singapore-thailand-relations-on-a-firm-footing/>

⁵⁰ Thailand, Singapore fortify economic, defence cooperation. *Vietnam+*. 2024. October 9. URL: <https://en.vietnamplus.vn/thailand-singapore-fortify-economic-defence-cooperation-post297999.vnp>

⁵¹ Leang Uch. Cambodia-Singapore 55 years after establishment of diplomatic ties. *Khmer Times*. 2020. September 14. URL: <https://bit.ly/3JWoBpl>

⁵² កម្ពុជា និងសិង្ហបុរី ឯកភាពក្នុងការដំឡើងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឱ្យកាន់តែរឹងមាំ និងប្រកបដោយប៊ុលសាត. អង្គការអ្នកនាំពាក្យរាជរដ្ឋាភិបាល. ឆ្នាំ 2024. ថ្ងៃទី 19. URL: https://rgsu.gov.kh/dailynews_18_06_2024/

Сінгапур як головного інвестора, фінансовий хаб і технологічний центр. Водночас Сінгапур активно підтримує програми регіональної взаємодії у сферах енергетики, транспорту, освіти та цифрової трансформації. Особливої ваги набуває його роль у формуванні спільної політики щодо кібербезпеки, екологічної стійкості та сталого розвитку.

Політична взаємодія характеризується високим рівнем довіри та координації у межах багатосторонніх платформ – насамперед у рамках АСЕАН і Східноазійського саміту. Разом з тим, Сінгапур намагається зберігати нейтралітет і баланс у відносинах між великими державами, уникаючи втягування у геополітичні протистояння.

Iryna Habro, Mykola Kondratyuk

Features of Singapore's cooperation with ASEAN member countries in the 21st century

Abstract: The article is devoted to the study of the modern relations of the Republic of Singapore with the member states of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) in the 21st century. The political, economic, security and socio-cultural aspects of Singapore's bilateral and multilateral interaction are studied, in particular with Malaysia, Indonesia, Brunei, the Philippines, Vietnam, Laos, Myanmar, Thailand, Cambodia and Timor-Leste. The historical background of cooperation, the stages of the formation of diplomatic contacts, institutional and economic partnership, as well as the impact of regional crises, geopolitical conflicts and global challenges on the nature and directions of cooperation are studied.

Special attention is paid to economic interdependence, the development of industrial parks, investment projects, digital transformation and environmental initiatives, as well as cooperation in the field of defense and security. Practical mechanisms of regional integration are considered, including joint military exercises, energy and digital interaction, water and natural resource management, as well as training of personnel for public administration.

The role of Singapore as a stabilizing and integrating factor in the region, capable of combining pragmatism, diplomatic flexibility and strategic balancing of the interests of major powers within ASEAN, is highlighted. The importance of bilateral agreements and multilateral platforms in shaping regional stability, economic development and countering global challenges such as climate change, cyber threats and pandemics is emphasized.

The results of the study demonstrate that Singapore, despite its limited territorial and resource capabilities, acts as a key financial, technological and diplomatic hub in Southeast Asia, capable of ensuring predictability and stability of regional policy. Political interaction is characterized by a high level of trust and coordination within multilateral platforms – primarily within the framework of ASEAN and the East Asia Summit. At the same time, Singapore tries to maintain neutrality and balance in relations between major powers, avoiding involvement in geopolitical confrontations.

Keywords: Singapore, ASEAN, Southeast Asia, diplomatic relations, economic partnership, security, digital economy, environmental sustainability, humanitarian aid